

Gemeente Assen

Transitievisie Warmte Addendum Kloosterveen

Inhoudsopgave

1	Inleiding.....	2
2	Techniek.....	2
3	Kosten	3
4	Termijn 2030	4
5	Doorzettingsmacht.....	5
6	Label startwijk.....	5

1 Inleiding

Op 18 maart heeft de gemeenteraad de Transitievisie Warmte vastgesteld. Hierin staat hoe we samen met onze inwoners ervoor willen gaan zorgen dat in 2050 alle huizen in Assen aardgasvrij zijn en dat we willen beginnen in de wijken De Lariks en in Kloosterveen. Dit addendum vormt een aanvulling op de Transitievisie Warmte en heeft – na vaststelling door college en raad – dezelfde status als de Transitievisie Warmte. In geval van conflict met de Transitievisie Warmte zal voor de wijk Kloosterveen dit addendum leidend zijn.

Aanleiding voor dit addendum is dat er vanuit de wijk Kloosterveen diverse reacties zijn gekomen op het voornemen om toe te werken naar een aardgasvrij Kloosterveen. Er leven grote zorgen onder de bewoners over de keuze van Kloosterveen als startwijk, de mogelijke kosten, de voorgestelde techniek, het ambitieuze tempo om dit voor 2030 voor elkaar te krijgen en of dit gepaard kan gaan met dwang. Een deel van de bewoners heeft zich verenigd in de werkgroep Duurzaam Kloosterveen. Deze groep wil helpen om de wijk te verduurzamen voor 2050 en heeft zorgen over de manier waarop en het beoogde tempo.

De werkgroep en de gemeente zijn daarop in gesprek gegaan. In een aantal sessies is gezamenlijk toegewerkt naar het ophelderen van onduidelijkheden en het scherp stellen van de kaders voor een aardgasvrije toekomst van Kloosterveen. Daarbij is gekeken naar de volgende onderdelen:

- techniek,
- kosten,
- de termijn van 2030,
- eventuele dwang,
- de mogelijke consequenties van het label 'startwijk'.

De uitkomsten zijn opgenomen in dit addendum en leidend bij de verdere uitwerking van de plannen in Kloosterveen.

Na de vaststelling van de Transitievisie Warmte hebben alle inwoners van Kloosterveen een uitnodiging gekregen om mee te denken over de verdere uitwerking van de plannen om Kloosterveen aardgasvrij te maken. Met de groep inwoners die hierop heeft gereageerd zijn in april twee gesprekken gevoerd. Met deze groep wordt ook voorliggend addendum besproken. Alle inwoners van de wijk worden vervolgens geïnformeerd over de uitkomsten en nogmaals uitgenodigd om betrokken te blijven in het verdere proces.

2 Techniek

De Transitievisie Warmte van 18 maart 2021 geeft voor Kloosterveen als voorkeursalternatief all-electric. Kloosterveen is een wijk met redelijk tot goed geïsoleerde woningen, met uitzondering van de oudere bebouwing langs de Vaart. De leeftijd van de woningen varieert van 20 jaar oud tot recente nieuwbouw. Dit maakt dat het isolatieniveau en het warmteafgiftesysteem in de wijk divers is en niet alle woningen geschikt zijn voor lage temperatuur verwarming met een warmtepomp. Sommige woningen kunnen tegen lage kosten aardgasvrij worden gemaakt en er zijn woningen waar de kosten hoger zullen zijn. Of all-electric daadwerkelijk het juiste alternatief is voor Kloosterveen zal per buurt

[2]

en per type woning bepaald moeten worden. Of er al voor 2030 stappen gezet worden om aardgasvrij te worden is aan de woningeigenaar. De gemeente zal samen met hen gaan onderzoeken hoe de woning aardgasvrij kan worden, welke tussenstappen er zijn (zoals isoleren, vloerverwarming aanleggen, hybride warmtepomp e.d.) en of dit voor de bewoners betaalbaar kan. Daarbij worden ook andere toepasbare alternatieven bekeken. Voor woningen die niet geschikt blijken te zijn voor all-electric wordt onderzocht welke haalbare en betaalbare oplossingen er mogelijk zijn. Een hybride warmtepomp kan daarbij een oplossing zijn om alvast de woning gedeeltelijk te verduurzamen. De leefkwaliteit van de wijk is daarbij belangrijk. Dit betekent dat er bij het bepalen van alternatieven aandacht nodig is voor het voorkomen van eventuele overlast door geluid (mogelijk bij bepaalde warmtepompen). Verder ontmoedigt de gemeente het vervangen van aardgas door houtgestookte verwarming in verband met de luchtkwaliteit in de wijk.

De verdere technische uitwerking wordt samen met de bewoners gedaan in een verdiepingsfase. Vervolgens wordt op basis hiervan een wijkuitvoeringsplan opgesteld. Dat plan wordt vastgesteld door de gemeenteraad. Het is dus mogelijk dat hierin te zijner tijd één of meerdere andere alternatieven voor aardgas komen te staan, anders dan all-electric. De woningeigenaar bepaalt uiteindelijk wat voor zijn of haar woning haalbaar en betaalbaar is en welke stappen voor verduurzaming er gezet worden.

Aldus is leidend bij de verdere uitwerking in Kloosterveen:

- Wie vrijwillig over wil stappen naar all-electric kan dit doen.
- De gemeente doet samen met bewoners een verdiepend onderzoek naar voor de wijk toepasbare alternatieven, waarbij ook andere opties dan all-electric worden onderzocht. Als blijkt dat er geen haalbare en betaalbare alternatieven voor 2030 in beeld zijn zullen alternatieven die tussen 2030 en 2050 mogelijk wel haalbaar en betaalbaar zijn worden onderzocht.
- De woningeigenaar bepaalt welke stap hij of zij neemt en wanneer er stappen worden gezet.
- De leefkwaliteit van de wijk is belangrijk en geluidsoverlast of luchtkwaliteit/vervuiling zijn aandachtspunten in de verdiepingsfase.

3 Kosten

De Transitievisie Warmte geeft als uitgangspunt dat de warmtetransitie voor alle inwoners haalbaar en betaalbaar moet zijn en woonlastenneutraal verloopt. Het Rijk ziet 'woonlastenneutraliteit' als het gelijk blijven of lager worden van de maandelijkse lasten die een huishouden betaalt aan energie (gas, elektriciteit, warmte) en hypotheeklast of huur. Ook moet hierbij rekening gehouden worden met de eventuele af te schrijven kosten van isoleren, het aanpassen van het warmteafgifte systeem en verbouwen van de woning en de aanschaf van het nieuwe warmtesysteem. Bij de verdere uitwerking wordt duidelijk wat de investeringen, kosten en besparingen zijn voor de verschillende alternatieven en woningen. De woningeigenaar bepaalt of iets voor hem of haar betaalbaar is en wanneer stappen gezet kunnen worden. De gemeente streeft er naar om de kosten voor bewoners en maatschappij zo laag mogelijk te houden, bijvoorbeeld door het organiseren van subsidies, financieringsmogelijkheden en collectieve inkoopmogelijkheden. Insteek hierbij is dat de gemeente de bewoners die als eerste willen overstappen optimaal ontzorgt en faciliteert. De wijze waarop hier invulling aan wordt gegeven wordt nog nader uitgewerkt. Het blijft aan de woningeigenaar of deze er gebruik van wil maken.

[3]

Aldus is leidend bij de verdere uitwerking in Kloosterveen:

- De woningeigenaar bepaalt wat betaalbaar is.
- De gemeente zet zich in om de kosten voor bewoners en maatschappij zo laag mogelijk te houden en ondersteunt bewoners die de overstap naar aardgasvrij willen maken.
- De woningeigenaar bepaalt of en hoe verduurzaming gefinancierd wordt, het is niet verplicht een lening aan te gaan.
- De woningeigenaar bepaalt wanneer en welke verduurzamingsstappen er worden gezet.
- De kosten van voor de wijk toepasbare alternatieven worden overzichtelijk en transparant in beeld gebracht.

4 Termijn 2030

De Transitievisie Warmte benoemt Kloosterveen als startwijk. Wij streven er naar om voor 2030 met zoveel mogelijk inwoners die willen en kunnen de overstap naar aardgasvrij te maken. Dit gebeurt in een participatief proces met bewoners, op basis van vrijwilligheid en niet op basis van verplichting. Deze ambitie komt voort uit het Klimaatakkoord waarin is afgesproken dat voor 2030 de eerste 1,5 miljoen woningen aardgasvrij gemaakt worden en uiteindelijk alle woningen voor 2050. De mate waarin Kloosterveen aan deze ambitie een bijdrage kan leveren - oftewel hoeveel woningen daadwerkelijk voor 2030 aardgasvrij zullen zijn - zal afhangen van verschillende aspecten, zoals de technische en financiële mogelijkheden en het maatschappelijk draagvlak.

Het volledig aardgasvrij maken van de wijk Kloosterveen voor 2030 is dus niet als harde deadline bedoeld. Er is geen datum vastgesteld waarop de wijk aardgasvrij moet zijn. Ook is er geen datum vastgesteld waarop de aardgastoevoer daadwerkelijk afgesloten wordt. De gemeente kan op dit moment niet besluiten om het aardgasnetwerk te behouden of op te ruimen of om de aardgastoevoer af te sluiten. Indien de gemeente die bevoegdheid in de toekomst wel krijgt, dan zullen wij een besluit hierover zorgvuldig afstemmen met betrokken bewoners en zorgen dat iedereen voldoende tijd heeft om zich voor te bereiden en over te stappen naar een voor de woningeigenaar en bewoner haalbare en betaalbare oplossing. De gemeente heeft als uitgangspunt dat er uiteindelijk voor alle bewoners een haalbaar en betaalbaar warmtealternatief beschikbaar is.

We zien het belang van het aardgasleidingnetwerk voor mogelijke oplossingen met hybride warmtepompen en toekomstige opties zoals waterstof of andere CO₂ neutrale brandstoffen. We streven er daarom naar om in overleg met de netbeheerder het leidingennetwerk beschikbaar te houden totdat gebleken is dat voor de wijk alternatieven zonder leidingnetwerk haalbaar en betaalbaar zijn.

Aldus is leidend bij de verdere uitwerking in Kloosterveen:

- De gemeente gaat samen met bewoners onderzoeken wie voor 2030 wil en kan verduurzamen.
- De woningeigenaar bepaalt zelf welke stap hij of zij neemt en wanneer.
- We streven naar zoveel mogelijk aardgasvrije woningen, uiteindelijk zal blijken hoeveel woningen daadwerkelijk aardgasvrij zijn in 2030.
- Er is geen verplichting om woningen voor 2030 aardgas vrij te maken.

5 Doorzettingsmacht

De Transitievisie Warmte is een globale routekaart naar een aardgasvrij Assen in 2050. In Kloosterveen willen we als volgende stap samen met bewoners uitwerken hoe we voor 2030 al een groot deel van de huizen aardgasvrij kunnen verwarmen. Daarbij proberen we zoveel mogelijk inwoners enthousiast te maken om stappen te zetten. De eventuele doorzettingsmacht waar door het Rijk over wordt gesproken – oftewel dwang - is niet aan de orde voor startwijk Kloosterveen.

Aldus is leidend bij de verdere uitwerking in Kloosterveen:

- De woningeigenaar wordt niet gedwongen om de woning aardgasvrij te maken.

6 Label startwijk

De Transitievisie Warmte benoemt Kloosterveen als startwijk. Dit houdt in dat de warmtetransitie in deze wijk gaat starten en wijkgericht kan worden aangepakt. Het label 'startwijk' biedt kansen en deze worden in de verdiepingsfase verder uitgewerkt. Zo komt er extra ondersteuning vanuit de overheid. Het Rijk werkt aan extra financieringsmogelijkheden en vanuit de gemeente is extra ondersteuning mogelijk. Zo is er ruimte voor onderzoeksgeld. Een deel van dit onderzoeksgeld zal worden ingezet voor nader onderzoek naar de kosten van het aardgasvrij maken van representatieve woningen in de wijk. Voor inwoners zijn er aanvullende financieringsconstructies beschikbaar uit het Nationaal Warmtefonds, specifiek voor startwijken, waarbij extra mogelijkheden zijn voor inwoners met beperkte draagkracht. De gemeente streeft ernaar dat er aanvullende subsidies of vouchersystemen ontwikkeld worden voor startwijken.

Het label 'startwijk' mag geen nadelen geven. Het mag niet leiden tot extra verplichtingen voor deze bewoners die zich juist inzetten om als eerste aan de slag gaan met het verduurzamen van hun wijk. Mocht het Rijk onverhoopt tot aanvullende regels komen die alleen van toepassing worden verklaard op de in het land benoemde startwijken, en deze regels zijn nadelig voor de inwoners van Kloosterveen, dan verwijdt de gemeente Assen het label 'startwijk'.

Aldus is leidend bij de verdere uitwerking in Kloosterveen:

- Het label startwijk biedt kansen en die willen we benutten, zoals subsidies en financieringsmogelijkheden.
- Het label startwijk betekent niet dat er extra verplichtingen kunnen worden opgelegd die niet gelden voor andere inwoners in Nederland, zoals extra duurzaamheidsverplichtingen bij aan- of verkoop van woningen of verbouwingen.
- Mocht er op landelijk niveau een verplichting aan startwijken worden opgelegd, dat verwijdt de gemeente Assen het label startwijk van Kloosterveen.

Tenslotte, de visie is geen eindpunt maar een start. De komende tijd gaan we samen met de inwoners en onze partners werken aan de verdere invulling. Samen met energie aan de slag! En samen zorgen dat bewoners betaalbare en comfortabele energie hebben voor hun woningen.

Gemeente Assen

28 juni 2021, Gemeente Assen
energie@assen.nl
140592
www.assen.nl/energie

[6]

